

Muistio

Paikka: Kolhon koulu
Aika: 22.11.2023 klo 17.00-19.00

Tiedotus- ja kuulemistilaisuus koskien kouluverkkoratkaisua sekä mahdollisia koulujen lakkauttamisia

Järjestäytyminen

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja kouluverkkojärjestön jäsen Marika Ala-Herttua toivotti osallistujat tervetulleiksi kouluverkkoselvitystä koskevaan tiedostustilaisuuteen. Tilaisuus alkoi klo 17:00.

Ala-Herttua esitteli paikalla olleet kaupungin viranhaltijat sivistysjohtaja Juhani Tolosen, kaupunkikehitysjohtaja Ville Keräsen, hallintojohtaja Anitta Hietaniemen, rehtori Laura Palanderin, päiväkodin johtaja Sanna Niemisen sekä sivistyslautakunnan puheenjohtaja Mika Ruohosen.

Kouluverkkoselvityksen ja siihen liittyvien ennakkovaikutusarvioiden esittely

Kouluverkkoselvityksen on laatinut kaupunginhallituksen asettama kouluverkkojärjestö, johon kuuluvat kaupunginhallituksen puheenjohtaja Marika Ala-Herttua, sivistyslautakunnan puheenjohtaja Mika Ruohonen, sivistysjohtaja Juhani Tolonen, valtuutetut Lasse Anttila, Teemu Happonen ja Jussi Jatkola. Kouluverkkoselvitykseen liittyvät ennakkovaikutusarviot ovat kouluverkkojärjestön laatimia. Kustannusarviot koulukiinteistöjen korjauksista on tilattu asiantuntijalta (Teemu Saari, Suunnittelutalo PPG Oy).

Selvityksen tarkoituksena on ollut saada tietoa kouluverkkoratkaisun tueksi. Kouluverkkoselvityksestä on tehty myös lapsivaikutusten arvio ja yritysvaikutusten arvio.

Sivistysjohtaja Juhani Tolonen esitteli selvityksen pohjana olleen materiaalin ja sen keräystavat. Kaupungilla on syntynyt n. 1,9 euroa kumulatiivista alijäämää, joka on katettava neljässä vuodessa. Perjantaina 16.11.2023 valtionvarainministeriö ilmoitti, että valtionosuuksien pysyvät leikkaukset ovat suurempia kuin aiemmin on ollut tiedossa. Mänttä-Vilppulan osalta ilmoitettu lisäleikkaus on noin 750.000 euroa.

Selvityksessä on tutkittu oppilasmäärien kehitystä pedagogiikkaa, vaikutuksia tukipalveluihin ja oppilaskuljetuksiin. Sijaintivaihtoehtoja on selvitetty. Valtuustoseminaareissa on käsitelty asiaa. Kouluverkkotyöryhmä kokoontui kymmenen kertaa kouluverkkotyön aikana ja kävi aktiivista keskustelua mm. ammattijärjestöjen, henkilöstön, luottamushenkilöiden, MW-kehitys Oy:n, Vesihuoltoyhtiön ja opettajien sekä oppilaiden kanssa.

Oppilasmäärä laskee 135 oppilaalla viidessä vuodessa. Oppilasmäärän laskun seurauksena valtionosuudet laskevat viidessä vuodessa n. 1.600 000 euroa. Tämä leikkaus tehdään siis vielä yleisen valtionosuuden leikkauksen lisäksi. Resurssista on tulossa pula.

Kaupungin strategian mukaan taloudellisuus ja yhtenäisyys ovat sen tavoitteita.

Ylläpitämällä liiallista määrää kouluja heikennetään kouluja ja niiden mahdollisuuksia turvata hyvä opetus lapsille.

Selvityksessä ei ole tehty tarkkaa henkilöstösuunnittelua, koska tällä hetkellä määrääkäsia opettajia jonkin verran eikä irtisanomistarvetta oletettavasti näin ollen arvella tulevan.

Kolhossa on tällä hetkellä 3 esiopetuksen oppilasta ja 44 perusopetuksen oppilasta. Ennusteen mukaan 2025-2026 oppilaita on 36, 2027-2028 oppilaita on 27 ja 2028-2029 oppilaita on 21.

Välimatka Vilppulankosken koululle on 16 km. Matka-ajan oppilaskuljetuksessa on selvitetty olevan pisimmillään 45 min/suunta (kotoa Vilppulankosken koululle).

Saatavat säästöt on laskettu seuraaviksi: neljän opettajan vähennys 200.000 ja säästö ateria- ja siivouspalveluista 30.000 euroa. Koulukiinteistöstä ei arvioida saatavan säästöä, koska kaupungin muita toimintoja, kuten kirjasto, on tarkoitus keskittää koulurakennukseen.

Vilppulankosken koululla on yhdistämisen jälkeen 188 oppilasta eli se on edelleen pieni koulu.

Tolonen perusteli koulun lakkauttamissuunnitelmaa myös oppilaan edulla: yhdysluokkien luokkamäärä kasvaisi Kohlon koululla ja koulusta tulisi kahden opettajan koulu, iltapäivätoimintaa ei voitaisi järjestää, ikätovereiden määrä vähenee, koulunkäynninohjaajien määrä laskee, erityisen tuen saatavuus heikkenee ja oppilastuen määrä vähenee.

Ruokahuollon selvitys tehdään erillisenä työnä eikä siksi sitä tässä yhteydessä erityisesti selvitetty. Koulukuljetusten osalta ei ole tehty erityisiä kuljetussuunnitelmia vaan arvio kuljetustarpeesta. Tarkat kuljetussuunnitelmat edellyttävät lukujärjestyssuunnittelua eikä

senkään vuoksi ole mahdollista laatia kuljetussuunnitelmia. Myöskään tulevia investointisäästöjä ei ole arvioitu.

Tolonen esitteli kouluverkkoraportin mukaisesti perustelut perusopetuksen palveluverkon muutokselle Mänttä-Vilppulassa, lasten ja nuorten määrien ennustetut muutokset sekä oppilasennusteet kunnan osalta ja koulukohtaisesti. Hän esitteli myös kunnan koulutiloista tehdyt arviot, kouluverkon talousvaikutukset ja kustannukset. Lopuksi Tolonen esitteli johtopäätöksinään kouluverkkoselvityksen pohjalta tekemänsä päätösehdotuksen, johon kuntalaiskuulemisissa haetaan vaihtoehtoja:

1. Koskelan puukoulun opetus siirretään Savosenmäen koulun yhteyteen elokuusta 2024 alkaen.
2. Kolhon koulu lakkautetaan ja yhdistetään Vilppulankosken kouluun elokuussa 2025.
3. Koskelan yläkoulu, Vilppulan yhteiskoulu ja Mäntän lukio yhdistetään yhdeksi kouluksi nykyisen Koskelan yläkoulun ja Mäntän lukion yhteyteen elokuussa 2027.
4. Selvitetään mahdollisuutta rakentaa uusi koulurakennus Mänttä-Vilppulan yläkouluille ja lukiolle niin, että se valmistuisi vuonna 2027. Selvittämistä varten perustetaan rakennustoimikunta.
5. Annetaan kaupunkikehityslautakunnalle tehtäväksi selvittää mahdollisuutta vähentää koulujen valmistuskeittiöiden määrää.

Suulliset kannanotot, mielipiteet ja kysymykset

Marika Ala-Herttuala avasi keskustelun klo 17:34.

Keskustelussa nousivat esiin seuraavat asiat:

Lasse Anttila: tehty kouluverkkoselvitys on hyvä ja laaja vaikkakaan ei täydellinen selvitys. Alueella väki vähenee, tarvitaan lisää asukkaita palveluita turvaamaan. Kouluverkkotyöryhmä teki selvityksen, mutta ei esitä mitään ratkaisua.

Teemu Happonen: työryhmä on kokoontunut, mutta esitys ei tullut kouluverkkotyöryhmälle. Iltapäiväkerho ei palvele nytkään Kolhossa, joten sen menetys ei tunnu.

Hilkka Niemi: Lasten oikeuksien päivä oli maanantaina, miksi on nyt unohdettu lapsen oikeudet. Koulupäivät ovat liian pitkiä, jos lapsia kuljetetaan. Kuka vahtii, ettei lapsia kiusata Vilppulassa? Miten voidaan lopettaa Kolhon koulu, jos Mänttään rakennetaan uusi koulu?

Mirjami Uusitalo: Lapsi joutuu odottamaan 2-4 tuntia, jotta se pääsee kotiin. Koulutus tulee toteuttaa omalla kylällä, jossa mummat ja paapat ovat lähellä. Miksi ei tehdä työtä sen eteen, että perheitä muuttaa Kolhoon? Mikä koulu joutuu ensiksi remonttiin?

Vastauspuheenvuoro kaupunkikehitysjohtaja Ville Keränen: Kaupunki ei ole päättynyt minkäänlaisesta rakentamisesta vaan odotetaan mitä valtuusto asiasta päättää. Nykyisissä koulurakennuksissa on suuri korjausvelka ja korjauksia tehdään kouluverkkopäätöksen jälkeen säilyvissä kouluissa kiireellisyysjärjestyksessä.

Vastauspuheenvuoro Vilppulankosken koulun rehtori Laura Palander: haluaa vastata kiusaamisasiaan ja koulukuljetuksiin. Pienen koulun etuna on, että kaikki tuntevat toisensa. Vilppulankosken koulu on liitoksen jälkeenkin edelleen pieni koulu. Vilppulassa viitosluokkalaisia on koulutettu vertaissovittelijoiksi. Verso-menetelmällä puututaan pehmeällä tavalla, mikäli vertaissovittelu ei toimi. Sen jälkeen otetaan koulun käytössä olevat kurinpidollisemmat menetelmät käyttöön. Koulukuljetusta ei tarvitse odotella tällä hetkellä Vilppulassa vaan tunti alkaa kuljetuksen saavuttua koululle aamulla ja koulun päättyessä pääsee lähtemään heti kotiin.

Vastauspuheenvuoro sivistysjohtaja Juhani Tolonen: Iltapäiväkerho toimii Kolhossa, mutta I-p-kerhosta ei ole kuljetusta kotiin. Ei ole päätöksiä uuden koulurakennuksen rakentamisesta. Koulujen korjaaminen maksaa kuitenkin, jopa yhtä paljon kuin uuden rakentaminen. Monen koulukiinteistön remontoiminen on kallista. Lapsiperheitä yritetään huokutella ja ovat tervetulleita, mutta hankalaa, koska kaikki kunnat Pirkanmaalla Tampertta ja sen kehyskuntia lukuun ottamatta kärsivät asukasmäärän vähenemisestä. Lapsimäärän väheneminen koskee jopa osaa kehyskunnista.

Raija Auvinen: kertoo olleensa 38 v. opettajana Kolhossa (Loilan koululla) ja Vilppulankoskella sekä tässä Kolhon koulussa. Koulu on kylän sydän, lapsille koulu on rakkain paikka kodin jälkeen. Mitään ei voi sille, että lapsia ei ole. Naapuriin on muuttanut Tampereelta lapsiperhe, joka on ollut onnellinen pienestä koulusta. Lapsi on edelleen lapsi ja turvallisuus, joka koulussa saadaan aikaan, on tärkeää.

Toivo Nikoskinen: koulujen lakkauttamistilanteessa tarvitaan siirtymäaikaa, ensi vuonna aloittavien tulee saada käydä koulunsa loppuun Kolhossa. Alueella asuvien verot tulee käyttää kylän hyväksi. Mitä jos asukkaat muuttavat pois.

Moilanen Taija: On kohtuutonta, että koululaisen on ensin tultava tähän koululle ja tästä nousemaan bussiin. Päivistä tulee kohtuuttoman pitkiä.

Vastauspuheenvuoro Vilppulankosken koulun rehtori Laura Palander: Vilppulankosken koulun lukujärjestykset laaditaan niin, että odotusaikaa koululla ei tule.

Vastauspuheenvuoro sivistysjohtaja Juhani Tolonen: Koulukuljetukset alkavat kotoa ja päättyvät sinne. Tieto kokoontumisesta Kolhon koululle ei pidä paikkaansa.

Jarno Raunio: Onko koulujen lakkauttamisista tullut oikeasti säästöä? Jos koulu viedään koulu pois, aikuiset lähtevät täältä pois. Paljonko Kolholaiset yritykset maksavat veroja Mänttä-Vilppulaan? Koulun lakkauttaminen ei edistä ihmisten muuttamista Kolhoon. Ihmiset muuttavat Kolhostakin jatkossa Keuruulle. Oppilaita voidaan kuljettaa Mänttä-Vilppulasta Kolhon kouluun. On pienet ryhmät ja tehokas opetus. Paljonko kiinteistökulut ovat Kolhossa? Kiinteistökulut jatkuvat esityksen mukaan edelleen.

Aarne Raevaara, Tampere: Miksi käytetään opetukseen tarkoitettua valtionosuudet muihin kunnan kustannuksiin? Täsmällistä oppilasmäärää ei voida neljän vuoden päähän arvioida. Jokainen ukrainalainen on pian kunnan asukkaita ja jäävät tänne.

Vastauspuheenvuoro sivistysjohtaja Juhani Tolonen: Kolhon koulun oppilaskohtainen kustannus on 10.651 euroa. Valtionosuuden määrä on n. 7000 euroa riippuen siitä, minkä luokka-asteen oppilas on. Kolhon koulussa valtionosuus ei siis riitä koulun kustannuksiin. Koska oppilasmäärä laskee edelleen, tulevat valtionosuudet seuraavan kymmenen vuoden aikana laskemaan nykyisestä 1,6 milj. euroa, joten jos muutoksia ei tehdä, on kunnan kustannettava tämä muilla tuloilla. Kaupungin omistamia rakennuksia on tässä lähellä 3 kpl. Jos koulurakennus otetaan muuhun käyttöön, voidaan luopua muista rakennuksista. Jos kaupunki ei tee ratkaisuja, on vastassa tilanne, jossa kouluverkosta päättää joku muu. Koulujen lakkauttaminen on inhottavin harkittava asia virkamiehellä eikä sitä lähdetä esittämään muutoin kuin pakosta. Jos aiemmin Mänttä-Vilppulassa lakkautetut koulut vielä olisivat toiminnassa, olisiko siinä järkeä? Koulujen lakkautuksista tulee selvä säästö, joka on laskettu. Lakkautetut koulukiinteistöt on yleensä myyty, jos niillä ei ole muuta järkevää käyttöä. Koulujen määrästä riippumatta koulun tarkoitus on antaa lapsille ja nuorille turvallinen kasvuympäristö

Arhinius: Jääkö eskari ja kouluruoka päiväkodille? Nyt lapsia haetaan jo 45 minuuttia ennen koulun alkua, niin kuinka pitkä matka-aika on jatkossa?

Sari Riihonen: kertoo, että on muuttanut Kolhoon koulun vuoksi. Formia ja Rantek maksavat yhteisöveroa. Nyt rapautetaan pehmeää elinvoimaa lakkauttamalla koulu. Kolhoa ei markkinoida riittävästi, jonka vuoksi sinne ei saada uusia asukkaita. Lisäksi koulumatkoilta puuttuu erityinen tuki. Koulukyytiä käyttävien on miltei mahdotonta osallistua harrastustoimintaan ja siksi harrastukset loppuvat Kolhon kylältä. Selvityksen yhteydessä ei ole tehty tarkkaa lapsivaikutusten

arviota. Ukrainalaiset tulee juurruttaa paikkakunnalle, kaupunkia ei ole heille markkinoitu.

Vastauspuheenvuoro sivistysjohtaja Juhani Tolonen: päiväkotia säilyy, eskari toimii koulun yhteydessä. Lisäksi melkein joka koululla on valmistuskeittiö, jonka toiminta on kalliimpaa kuin jakelukeittiön toiminta.

Jokaisella lapsella tulisi olla vähintään yksi harrastus. Mänttä-Vilppula kuuluu hankkeeseen nimeltä Harrastamisen Suomen malli, joka takaa jokaiselle halukkaalle lapselle vähintään yhden maksuttoman harrastuksen.

Lapsivaikutusten arvio on tehty huolellisesti mm. lapsille suunnatuilla kyselyillä. Lasten vastauksissa painottui se, millainen on koulun piha-alue ja liikuntamahdollisuudet ja se, että koulussa ei saa olla kiusaamista.

Viime vuonna Mänttä-Vilppulassa syntyi 50 lasta, tänä vuonna tähän mennessä vain 28 asti. Syntyvät lapset mahtuvat jo kohta yhteen luokkaan.

Kristiina Akanyildoz: On tehty valtakunnallinen tutkimus koulujen lakkautusten säästötoimenpiteistä, jonka mukaan säästöä ei synny. Lasten oikeuksien osalta lasten edut tulee olla edellä. On tutkittava kerrannaisvaikutukset pitkällä tähtäimellä. Kaiken ikäinen väestö haluaa, että koulu säilyy. Kaikki alkaa näivettyä eikä kukaan halua enää muuttaa Kolhoon.

Jarno Raunio: miten koulun lakkautustilanteissa on kylälle käynyt, onko se parantanut kylän elämää ja toimintaa siellä. Miten koulun lakkautus on vaikuttanut yritystoimintaan kylällä?

Vastauspuheenvuoro sivistysjohtaja Juhani Tolonen: Kylähenki saattaa jopa parantua. Ongelma kaikissa kylissä, joista koulu on lakkautettu, on ollut sen vuoksi, että ei ole ollu lapsia. Ei ole vaikuttanut yritystoimintaan.

Elisa Aaltonen: miksi säästöt on kohdistettava lapsiin ja nuoriin. Isoissa ryhmissä voidaan vaikuttaa vähemmän lapsen hyvinvointiin ja avuntarpeeseen. Ei eskaria saa viedä täältä Vilppulaan. Adressin on allekirjoittanut yli 300 henkilöä. Miksi säästökohde on juuri lapset?

Toivo Nikoskinen: Haluaa oikaista edellistä puheenvuoroaan seuraavasti: On kysyttävä mänttäläisiltä ja vilppulalaisilta olisiko mahdollista, että koululaisia tuotaisiin sieltä Kolhoon.

Teemu Happonen: Kukaan ei laita lasta eskarilaisena tai ekaluokkalaista koulubussiin. Koulun lakkautus tulee lisäämään työvoimapolua Kolhon yrityksissä. Missään vaiheessa lapsilta ei ole kysytty haluavatko lapset mennä bussilla Vilppulaan kouluun. Mitä jos lapsi sairastuu ja vanhempi on muualla työssä? On selvítettävä mitä tästä kaikessa seuraa?

Sari Riihonen: kertoo, että on tehnyt nuorisopsykiatrista työtä ja hänen asiakkailtaan on ollut kokemuksia koulukiusaamisesta. Nämä ovat olleet kuljetusoppilaita. Tänne Kolhoon on muutettu, koska täällä on mummoja ja pappoja, jotka mahdollistavat vanhempien työssäkäynnin.

Vastauspuheenvuoro sivistysjohtaja Juhani Tolonen: Vähennykset kohdistuvat lapsiin ja nuoriin, koska kaupungin suurin toimiala on sivistystoimi. Säästöt tehdään suhteessa budjetin suuruuteen. Esi- ja perusopetuksessa liikkuu suurimmat rahat. Pienessä koulussa ei ole mahdollista pitää erityisopettajaresurssia koko viikoksi paikan päälle. Pirhakaan ei järjestä kouluterveydenhoitajaa joka päiväksi, joten pienten koulujen palvelut ovat heikkenemässä.

Seija Pietiläinen: eikö eskarilainen viedä koulukuljetuksessa aikuiselta aikuiselle. Eihän sen ikäistä voi jättää yksin kotiin. Onko harkittu, että Kolhossa olisi 1-4 luokkalaiset ja 5-6 luokkalaiset menisivät Vilppulaan?

Riina Riihinen: kysyy koulukuljetuksesta, laitetaanko eskarilaiset yläkoululaisten kanssa samaan bussiin? Voisiko kirjasto olla koulun tiloissa? Kolhosta menee monta työpaikkaa, jos koulu suljetaan.

Kari Mäkinen: Jäähallin avustus on 260.000 euroa ja MW-kehitystä avustetaan 550.000 eurolla. Eikö näitä rahoja voida käyttää koulun säilyttämiseen?

Arto Lampinen: kertoi kuuluneensa alussa kouluverkkotyöryhmään. Kouluterveyskysely olisi tullut huomioida selvityksissä. Kirjastot on vietävä kouluille, jotta lapset lukisivat enemmän. Jos yläkoulut yhdistetään, niin kouluun rakennetaan lisää tilaa, jos tarvetta on. Arto Lampinen luki Taina Peltosen eläkkeelle jäädessä hänestä kirjoitetun lehtijutun, jossa todetaan, että koulun lakkautuksen kulut eivät toteudu.

Vastauspuheenvuoro sivistysjohtaja Juhani Tolonen: Jäähalli on aiempia päätöksiä ja se rasittaa meidän talouttamme. Sille on vaikea tehdä tässä tilanteessa mitään. Jos 5-6-luokkalaiset vietäisiin Vilppulaan, 1-4 luokkien koulu olisi vielä pienempi ja ongelmat olisivat vielä isommat. Täydentävää varhaiskasvatusta annetaan tarvittaessa niin kuin ennenkin eli ennen eskarinalkamista aamulla ja sen jälkeen iltapäivällä.

Vastauspuheenvuoro Vilppulan päiväkodin johtaja Sanna Nieminen: Kuljetusoppilaat viedään päivähoitoon ja tuodaan sinne aikuiselta aikuiselle. Täydentävää varhaiskasvatusta on jatkossakin ennen ja jälkeen esikoulupäivän.

Kuulemistilaisuuden päätös

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Marika Ala-Herttuala kertoi, että tilaisuus oli aikarajallinen.

Kouluverkkoselvitys sekä siihen liittyvät liitteet ovat saatavissa ja luettavissa esim. kunnan kotisivuilta:

Liite 1 SWOT - yläkoulujen yhdistämisen sijaintivaihtoehdot

Liite 2 Lapsivaikutusten arviointi

Liite 3 Yritysvaikutusten arviointi

Liite 4 PPG Peruskorjauksen tavoitehinta-arvio Koskelan yläkoulu ja lukio

Liite 5 PPG Peruskorjauksen tavoitehinta-arvio Vilppulan yhteiskoulu

Liite 6 PPG Tavoitehinta-arvioiden yhteenveto

Ala-Herttuala kiitti osallistujia ja kertasi kirjallisten kannanottojen toimittamisohjeistuksen: kuntalaisille varataan tilaisuus tulla kuulluksi asiassa joko tässä kuulemistilaisuudessa tai kirjallisesti viimeistään 19.12.2023 toimitettavalla kannanotolla. Kannanotto toimitetaan osoitteeseen: Kaupunginhallitus, Seppälän puistitie 15, 35800 Mänttä tai kaupunki@manttavilppula.fi. Marika Ala-Herttuala päätti tilaisuuden klo 19:00.

Kuulemistilaisuudessa ei jätetty kirjallisia kannanottoja.

Anitta Hietaniemi
halintojohtaja